

Силабус курсу

Психофізіологія

Ступінь вищої освіти – бакалавр
Галузь знань – 05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність - 053 Психологія
Освітньо-професійна програма «Психологія»

Рік навчання: I, Семестр: I

Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська

Керівник курсу

ПІП

к.психол.н., доцент **Бригадир Марія Богданівна**

Контактна інформація

brygadyr_m@i.ua +380975274792

Опис дисципліни

Дисципліна “Психофізіологія” спрямована на: формування у студентів, на засадах аналізу сучасних анатомічних і фізіологічних концепцій, наукових знань про особливості функціонування центральної нервової системи з метою розуміння психологічних явищ, прогнозування розвитку психологічних процесів і станів; ознайомлення студентів із формами і методами реабілітації, адаптації, психобіоенергетики людини; оволодіння сучасними і перспективними напрямками психофізіологічних розробок і досліджень з питань сучасної психофізіології, зокрема оцінки, прогнозу і управління станами людини; вироблення у студентів практичних вмінь та навичок використання отриманих знань в подальшій професійній діяльності психолога.

Структура курсу

Години (лек. / сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
4 / 4	1. Історія становлення психофізіології. Предмет та завдання психофізіології	Знати предмет дисципліни, її завдання, історію становлення. Вміти аналізувати проблему співвідношення психічного та фізіологічного.	Тести, питання
4 / 4	2. Методи психофізіологічних досліджень.	Знати про методи психофізіологічних (електро- і магнітоенцефалографія, метод викликаних потенціалів, реєстрація електричної активності шкіри, реєстрація показників серцево-судинної системи, реєстрація реакції очей). Знати про особливості поліграфічних досліджень. Вміти здійснювати самооцінку психофізіологічного стану.	Тести, питання
2 / 2	3. Вивчення індивідуальних особливостей нервової системи (НС) і нервових процесів.	Знати: основні принципи будови НС, принцип ієрархічної побудови зон кори головного мозку, про нервові центри та фізіологічні принципи їх функціонування. Вміти аналізувати та визначати міру співвідношення психічних і фізіологічних процесів та явищ.	Кейси
2 / 2	4. Психофізіологія сенсорних процесів	Знати загальні психофізіологічні властивості сенсорних процесів, нейрофізіологічні механізми сенсорних систем (сенсорна система	Питання

		зору, сенсорна система слуху, сенсорна система смаку, сенсорна система нюху, сенсорна система кістково-м'язевого апарату). Вміти використовувати набуті знання із теми у майбутній професійній діяльності.	
4 / 4	5. Психофізіологія пізнавальних процесів	Знати загальні психофізіологічні властивості пізнавальних процесів (уваги, пам'яті, мови, мислення). Вміти використовувати набуті знання із теми у майбутній професійній діяльності.	Питання
2/2	6. Психофізіологія емоцій.	Знати психофізіологічні особливості емоцій, їх класифікацію, функції. Вміти використовувати набуті знання із теми у майбутній професійній діяльності.	Тести, питання
2/2	7. Психофізіологія стресу	Знати психофізіологічні особливості стресу та стресових реакцій. Вміти використовувати набуті знання із теми у майбутній професійній діяльності.	Тести, питання
4 / 4	8. Статеві відмінності психофізіологічних функцій.	Знати про статеву диференціацію, психофізіологічні особливості функціонування чоловіка, психофізіологічні особливості функціонування жінки, про вплив статевих гормонів на поведінку жінки та чоловіка, специфіка функціонування мозку чоловіка та жінки Вміти використовувати отримані знання у майбутній професійній діяльності.	Тести, питання
2 / 2	9. Психофізіологія свідомості	Знати про теорії свідомості, Психофізіологічні механізми свідомості. Вміти використовувати отримані знання у майбутній професійній діяльності.	Кейси
2 / 2	10. Психофізіологія несвідомого	Знати про неусвідомлювані установки та мотиви, поведінкові автоматизми та стереотипи, змінені стани свідомості. Вміти використовувати отримані знання у майбутній професійній діяльності.	Тести, питання
2 / 2	11. Психофізіологія сну.	Знати про: сон і його види, теорії сну, стадії сну, сновидіння. значення сну і потребу в ньому. Вміти використовувати отримані знання у майбутній професійній діяльності.	Тести, питання

Літературні джерела

1. Бригадир М. Особливості функціонування головного мозку людини. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Психологічні науки»*. 2016. Випуск 2. Т.1. С.19-23.
2. Бригадир М. Стани зміненої свідомості та можливості самопроекування. *Virtus*. 2016. № 5. С. 63-67.
3. Бригадир М. Б., Бамбурак Н. М. Особливості появи та діагностики ГСР й ПТСР, способи їх ефективного лікування. *Габітус*. 2023. № 51. С. 234-238.
4. Бамбурак Н.М., Бригадир М. Теоретичні аспекти аналізу проблематики психічного здоров'я людини. *Габітус*. 2022. № 42. С. 279-284.

5. Ващук О.П. Психофізіологічна діагностика особистості. Одеса: Гельветика, 2017. 108 с.
6. Коляда, Н. В. Психофізіологія : Конспект лекцій. Суми : СумДУ, 2022. 264 с.
URL: <http://surl.li/ebnys>
7. Кузів О.Є. Психофізіологія: курс лекцій. Тернопіль: вид-во ТНТУ ім. І. Пулюя, 2017. 194 с.
8. Легендзевич Г. Я., Закалик Г. М. Порівняльна психологія та психофізіологія. Львів: Львівська політехніка, 2021. 216 с.
9. Лісовенко А.Ф., Бедан В.Б. Психофізіологія: практикум (для самостійної підготовки здобувачів вищої освіти факультету психології, політології та соціології) / А.Ф. Лісовенко, В.Б. Бедан. Одеса: Фенікс, 2021. 75 с.
10. Філімонов В. І. Фізіологія людини: підручник / В. І. Філімонов. К. : ВСВ «Медицина», 2021. 488 с.
11. David Papo: Gauging Functional Brain Activity: From Distinguishability to Accessibility. *Front. Physiol.* 2019. 08 May. URL: <https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fphys.2019.00509/full>
12. Joseph Cesario, David J. Johnson, Heather L. Eisthen Your Brain Is Not an Onion With a Tiny Reptile Inside. *Current Directions in Psychological Science*.2020. Volume 29. P. 219-323.
13. Liam Drew. How the Brain Works: The Facts Visually Explained (How Things Work). NY:DK, 2020. 224 p.
14. Stephen W.Porges Polyvagal Theory: A biobehavioral journey to sociality. *Comprehensive Psychoneuroendocrinology*. 2021. Volume 7. 100069
15. Porges SW. Polyvagal Safety: Attachment, Communication and Self-Regulation. New York: WW Norton, 2021. 320 p.
16. Rita Carter. The Human Brain Book: An Illustrated Guide to its Structure, Function, and Disorders. NY:DK, 2019. 264 p.
17. Joel E. Morgan, Joseph H. Ricker. Textbook of Clinical Neuropsychology. Taylor & Francis, 2018. 1146 p.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20 балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування (наприклад, програма Kahoot).
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання

| % від остаточної оцінки

Модуль 1 (теми 1-5) – 1. Усне опитування під час занять (5 тем по 5 балів = 25 балів). 2. Письмова робота 75 балів	20
Модуль 2 (теми 6-11) – 1. Усне опитування під час занять (6 тем по 5 балів = 30 балів). 2. Письмова робота 70 балів	20
КПІЗ (теми 1-11) – 1. Написання КПІЗ, яке включає: виконання психодіагностичних методик, аналіз та інтерпретація емпіричних даних, оформлення роботи згідно вимог = 60 балів 2. Захист КПІЗ = 30 балів 3. Оцінка за тренінг =10 балів	20
Екзамен (теми 1-11) – 1. Відповідь на 2 запитання, кожне з яких 40 балів. У підсумку 80 балів. 2. Розв'язання 10 тестів по 2 бали = 20 балів	40

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	Відмінно
B	85-89	Добре
C	75-84	Добре
D	65-74	Задовільно
E	60-64	Достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом